

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Cob/5/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7614216893
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Vanca
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2017:7614216893.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Vancu a členov senátu JUDr. Drahomíry Brixiovej a JUDr. Gabriely Varhalíkovej v spore žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa a.s., Bajkalská 30, Bratislava, IČO: 31 335 004, proti žalovaným: 1/ N. R. nar. X.X.IXXX, naposledy bytom I. XX, V., 2/ Q. R. nar. XX.X.IXXX, bytom P. riadok XXXX/XX, V., zastúpenej Mgr. Jurajom Berčom, advokátom, Zimná 59, Spišská Nová Ves, o zaplatenie 3.021,87 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 10Cb/83/2014-89 zo dňa 5.11.2015 takto

r o z h o d o l :

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvej inštancie.

Sporovým stranám náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalobu zamietol, žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanej v 2/ rade trovy konania 466,42 eur na účet právneho zástupcu žalovanej do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným v 1/ rade vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení napadnutého rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa v tomto konaní žalobou, ktorú doručil súdu prvej inštancie dňa 2.10.2014, domáhal úhrady vo výške 3.021,87 eur s prísl., čo odôvodnil žalobca uzavretou zmluvou o stavebnom sporení č. 2726840 7 02 a uzavretou zmluvou o mimoriadnom medziúvere č. 2726840 4 03 a stavebnom úvere 2726840 7 02 zo dňa 18.7.2007, na základe ktorej bol žalovaným v 1/ a 2/ rade poskytnutý mimoriadny medziúver vo výške 3.319,39 eur, ktorý sa žalovaní zaviazali splácať v mesačných splátkach po 22,11 eur a po pridelení cieľovej sumy mesačnými splátkami vo výške 29,04 eur. Keďže žalovaní porušili zmluvne dohodnuté podmienky a medziúver prestali riadne a včas splácať, žalobca listom zo dňa 21.8.2012 odstúpil od úverovej zmluvy a vyzval žalovaných, aby v 7-dňovej lehote vrátili zostatok úveru. Účinnosť odstúpenia nastala dňa 28.8.2012, pričom dlžná suma pozostáva z istiny vo výške 2.976,22 eur a 9% p.a. úroku z omeškania od 29.8.2012 do 31.8.2014 vo výške 455,65 eur.

3. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním (oboznámením Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, všeobecných podmienok, odstúpenia od zmluvy, výpisov z účtu, výsluchom žalovanej v 2/ rade) zistil, že medzi žalobcom a žalovanými v 1/ a 2/ rade bola dňa 18.7.2007 uzavretá Zmluva o mimoriadnom medziúvere, na základe ktorej žalobca podľa čl. I poskytol žalovaným mimoriadny medziúver vo výške 100.000,00 Sk (3.319,39 eur). Žalovaní v 1/ a 2/ rade sa zaviazali do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky mimoriadneho medziúveru 7,99% p.a. pravidelnými mesačnými splátkami

vo výške 22,11 eur a do nasporenia 40% cieľovej sumy sa zaviazali vkladať na účet stavebného sporenia pravidelné vklady vo výške 16,60 eur. Po pridelení cieľovej sumy sa zaviazali splácať stavebný úver vrátane úrokov vo výške 4,7% p.a. pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 29,04 eur. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaní porušili zmluvne dohodnuté podmienky a medziúver prestali riadne a včas splácať, preto žalobca listom zo dňa 21.8.2012 odstúpil od úverovej zmluvy v súlade s čl. VI. a VII. a vyzval žalovaných, aby v 7-dňovej lehote vrátili zostatok úveru. Účinnosť odstúpenia nastala dňa 28.8.2012.

4. Súd prvej inštancie citujúc jednotlivé články úverovej zmluvy (čl. VII. bod 1., čl. VII. bod 5., čl. VII. bod 8.) ako aj Všeobecných podmienok pre stavebné sporenie pre fyzické osoby (čl. XIX. bod 2 a 3 všeobecných podmienok) konštatoval okrem iného, že po podaní žaloby žalovaná v 2/ rade vzniesla námietku premlčania s poukazom aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/81/2012.

5. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ust. § 2 ods. 1, 2, § 4 písm. a/, § 7 ods. 3, 5, § 132j zák. č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení, ktoré upravujú zmluvu o stavebnom sporení, podľa ust. § 497 a § 502 Obchodného zákonníka, ktoré upravujú zmluvu o úvere, podľa ust. § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 5, § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú spotrebiteľské zmluvy a zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách, podľa § 48 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka o možnosti odstúpenia od zmluvy, podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka o premlčaní pohľadávky, podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení a jeho premlčaní a uzavrel, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že medzi žalobcom a žalovanými bola uzavretá platná zmluva o mimoriadnom medziúvere 2726840 4 03 a stavebnom úvere č. 2726840 7 02 dňa 18.7.2007 v súlade s ustanoveniami zák. č. 310/1992 zb. Obchodného zákonníka a Občianskeho zákonníka. Z dôvodu porušenia zmluvnej povinnosti žalovaných spočívajúcej v omeškaní v splácaní, odstúpil žalobca listom zo dňa 21.8.2012 od zmluvy a vyzval dlžníkov na okamžité vrátenie zostatku poskytnutých úverových prostriedkov pred dohodnutou dobou splatnosti v 7-dňovej lehote.

6. V predmetnom konaní z vykonaného dokazovania vyvodil, že zmluva uzavretá medzi účastníkmi spĺňa všetky znaky typovej zmluvy podľa zákona o ochrane spotrebiteľa platného a účinného v čase jej uzatvorenia. Ide o spotrebiteľskú zmluvu, pričom jednou z charakteristických črt spotrebiteľských zmlúv je to, že nesmú obsahovať neprímerané podmienky, t.j. ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Súd prvej inštancie poukázal na to, že hoci ide o úverovú zmluvu, ktorá je spravovaná Obchodným zákonníkom, vzhľadom k tomu, že ide zároveň aj o zmluvu spotrebiteľskú za použitia § 54 Občianskeho zákonníka, je potrebné na vzťah aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, ak sú pre spotrebiteľa priaznivejšie. Obchodný zákonník možno v prípade spotrebiteľskej zmluvy aplikovať iba tam, kde nenarazí na obmedzenia vyplývajúce z Občianskeho zákonníka.

7. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobca účinne odstúpil od úverovej zmluvy dňa 28.8.2012, čím bola zmluva od začiatku zrušená a každý z účastníkov bol povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal. Podľa Občianskeho zákonníka odstúpením od zmluvy bola zmluva zrušená od začiatku (ex tunc) a momentom odstúpenia zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy a vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva. Odstúpením od zmluvy nastúpil medzi účastníkmi právny režim bezdôvodného obohatenia. Uplatnená pohľadávka bola splatná dňa 28.8.2012 a žalobca podal žalobu dňa 2.10.2014, teda po uplynutí dvojiročnej premlčacej doby, a preto vznesenú námietku premlčania považoval súd za odôvodnenú a žalobu žalobcu zamietol.

8. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a zaviazal žalobcu, ktorý v konaní nemal úspech nahradiť žalovanej 1/ rade trov konania, ktoré pozostávali z trov právneho zastúpenia vyčíslených v zmysle § 10 ods. 1 a § 13a vyhl. č. 655/2004 Z.z. a predstavujú odmenu za 3 úkony právnej služby po 121,17 eur (prevzatie a príprava zastúpenia, účasť na pojednávaní dňa 23.6.2015 a dňa 5.11.2015), spolu 363,51 eur, čo spolu s režijným paušálom v zmysle § 16 ods. 3 citovanej vyhlášky (3x 8,39 eur t.j. 25,17 eur) a s 20% DPH zo sumy 388,68 eur t.j. 77,74 eur predstavujú

trovy právneho zastúpenia 466,42 eur (363,51 + 25,17 + 77,74). Súd prvej inštancie nepriznal odmenu za úkon - vyjadrenie zo dňa 4.11.2015, pretože vyjadrenie bolo predložené na pojednávaní, kedy sa právny zástupca mohol ústne vyjadriť. Vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným v 1/ rade vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, pretože žalovanému trov konania nevznikli.

9. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm.a/ O.s.p. v nadväznosti na § 221 ods. 1 písm.h/ a podľa § 205 ods. 2 písm.c/ a f/ O.s.p..

10. Uviedol, že prvostupňový súd i napriek skutočností, že ide o zmluvu o úvere podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, kedy sa bez ohľadu na povahu účastníkov konania majú na daný právny vzťah aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka (§ 261 ods. 6 Obchodného zákonníka), aplikoval na daný právny vzťah ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 48 ods. 1, 2, § 100 ods. 1 a § 107 ods. 1), v dôsledku čoho posúdil žalobcove právo ako premlčané a žalobu zamietol, teda aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka, v dôsledku čoho vec nesprávne právne posúdil. V nadväznosti na to poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27.3.2013 sp.zn. 6MCdo/4/2012. Ďalej uviedol, že ustanovenie § 54 OZ umožňuje vylúčiť aplikáciu takých zmluvných dojednaní, ktoré zhoršujú postavenie spotrebiteľa v zmluvnom vzťahu. Otázkou, či aplikácia Obchodného zákonníka smeruje k zhoršeniu postavenia spotrebiteľa je potrebné hodnotiť z hľadiska celkového dopadu režimu Obchodného zákonníka. Skutočnosť, že ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. OZ) sú začlenené práve do Občianskeho zákonníka automaticky neznamena, že sa na právne vzťahy založené zmluvou o úvere, hoci aj spotrebiteľskou zmluvou majú aplikovať výlučne ustanovenia Občianskeho zákonníka. Výlučnú aplikáciu Občianskeho zákonníka podľa názoru žalobcu nevyžadujú ani ustanovenia § 52 a nasl., ani zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a nevyplýva to ani zo smernice Rady č. 87/102 EHS, ani z neskoršej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/ EHS. Aplikácia Obchodného zákonníka na predmetný vzťah podľa názoru odvolateľa vyplýva i z prijatej novely OZ, konkrétne z § 52 ods. 2 OZ, tretia veta, ktorou novelou zákonodarca považoval za potrebné prijať výslovnú úpravu prednostnej aplikácie OZ na spotrebiteľské právne vzťahy, čo je dôkazom o tom, že dovtedajšie znenie OZ neposkytovalo základ pre prednostnú aplikáciu OZ. Z vyššie uvedeného dôvodu neprichádza do úvahy použitie ustanovení Občianskeho zákonníka ani pri posudzovaní otázok premlčania, keďže všeobecná právna úprava je obsiahnutá v Obchodnom zákonníku (§ 387 a nasl. Obchodného zákonníka) a v nadväznosti na to citoval ustanovenia Obchodného zákonníka a poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky v rozhodnutí zo dňa 24.7.2012 sp.zn. 32Cdo/3337/2010, rozsudok Okresného súdu Prešov z 12.3.2014 sp.zn. 9C/61/2014, ktoré pripojil.

11. Žalobca zastával názor, že okamih začatia plynutia premlčacej doby je v predmetnom prípade určený účinným odstúpením od zmluvy, pričom premlčacia doba uplynie až po 4 rokoch, teda nie po dvoch rokoch, ako nesprávne uviedol súd prvého stupňa. Nakoľko k účinnému odstúpeniu od zmluvy o úvere v predmetnom prípade došlo dňa 28.8.2012 a právo na príslušnom súde si žalobca uplatnil v lehote kratšej ako 4 roky od okamihu účinného odstúpenia od zmluvy, mal za to, že k premlčaniu práva na vrátenie dlžnej sumy, vrátane príslušenstva dôjsť nemohlo. Prvostupňový súd napriek právnej úprave odstúpenia od zmluvy a nárokov vzniknutých z odstúpenia od zmluvy (§ 344 a nasl. Obchodného zákonníka a § 506 Obchodného zákonníka) vychádzal z nepríslušných ustanovení § 48 ods. 1, 2 OZ, a teda vec nesprávne právne posúdil.

12. Poukázal tiež na to, že požiadavka vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov a úrokov za úver po odstúpení od zmluvy o úvere vyplýva aj priamo zo zákona (rozhodnutie NS SR sp.zn. 6Obo/283/2003). Ďalej uviedol, že účelom ustanovenia § 506 Obchodného zákonníka nie je zhoršenie právneho postavenia veriteľa v porovnaní s postavením, ktoré mal pred účinným odstúpením od zmluvy, ale poskytnúť mu právne prostriedky na ochranu jeho práv v prípade, ak dlžník je v omeškaní. Citujúc ust. 349 ods. 1 a § 351 ods. 1 Obchodného zákonníka nesúhlasil s právnym názorom súdu, že k zániku zmluvy v dôsledku jeho odstúpenia došlo teda v zmysle ust. § 48 Občianskeho zákonníka a že v tomto prípade ide o bezdôvodné obohatenie.

13. V nadväznosti na vyššie uvedené prvostupňový súd nesprávne posúdil aj jeho nárok na úroky z omeškania, keď mu tieto zamietol a nesprávne rozhodol aj o náhrade trov konania, keď žalobcovi náhradu trov konania nepriznal. S poukazom na vyššie uvedené navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

14. Žalovaní sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadrili.

15. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu, ktoré bolo podané v zákonnej lehote, oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania, pretože nejde o odvolanie proti rozhodnutiu, na prejednanie ktorého je potrebné nariadiť odvolacie pojednávanie podľa § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Vec prejednal podľa § 379 - § 385 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

16. Toto odvolacie konanie začalo podaním odvolania dňa 27.11.2015, teda za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku.

17. Podľa § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí Civilný sporový poriadok aj na konania začaté pred dňom jeho účinnosti, teda pred 1.7.2016.

18. Podľa § 470 ods. 2 prvá veta CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti Civilného sporového poriadku zostávajú zachované.

19. Keďže odvolanie bolo podané ešte pred 1.7.2016, odvolací súd posúdil vec podľa právneho stavu existujúceho v čase podania odvolania, teda podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Dôvodom je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov CSP o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní strán odvolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (článok 2 ods. 1, 2 CSP), ako aj potreba ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (článok 3 ods. 1 CSP).

20. Odvolací súd sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia stotožňuje, konštatuje správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia a na tieto odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP) a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a k námietkam uvedeným v odvolaní dodáva:

21. Žalobca v odvolaní proti rozsudku namietal odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm.a/ O.s.p. v nadväznosti na ust. § 221 ods. 1 písm.h/ O.s.p., teda že súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenia právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav a podľa § 205 ods. 2 písm.d/ a f/ O.s.p., že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

22. Odvolací súd dospel k záveru, že pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci samej namietané odvolacie dôvody nie sú dané.

23. Odvolací súd zastáva názor, že rozhodnutiu súdu prvej inštancie nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu a ani, že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov sporových strán nevyplývajú a ani nevyšli za konania najavo, žeby opomenul niektoré

rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne, že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 133 až § 135, ktoré boli účinné v čase jeho rozhodovania.

24. Súd prvej inštancie v predmetnej veci zistil skutkový stav v potrebnom rozsahu, jasne, stručne a zrozumiteľne vysvetlil, z ktorých dôkazov vychádzal, ako vykonané dôkazy hodnotil, k akému záveru dospel a ako právne zistený skutkový stav posúdil.

25. Úverová zmluva k účtu stavebného sporenia, na základe ktorej bol dlžníkom - žalovaným poskytnutý medziúver spĺňa všetky znaky typovej zmluvy v zmysle zák.č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, ktorý upravoval aj definíciu spotrebiteľskej zmluvy a spotrebiteľa a v znení novely vykonanej zákonom č. 616/2004 Z.z. s účinnosťou od 25.11.2004, ktorý pojem „typovej zmluvy“ rozšíril tak, že spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka ako aj iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Išlo o typickú štandardnú, formulárovú zmluvu, na ktorú zásadne dopadá súdna ochrana v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Nič na tom nemení ani tá skutočnosť, že v § 52 Občiansky zákonník v znení účinnom do 31.12.2007 úverovú zmluvu konkrétne neuvádzal. Je totiž nesporné, že na strane dlžníka v danom zmluvnom vzťahu vystupoval spotrebiteľ, definovaný v ustanovení § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka ako osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Napriek tomu, že zmluva o medziúvere má charakter obchodnoprávny, čo vyplýva z ust. § 261 ods. 6 písm. d/ Obchodného zákonníka (v čase uzavretia zmluvy § 261 ods. 3 písm. d/ ObZ), to znamená absolútny obchodný vzťah, súčasne ide o zmluvu, ktorá má charakter spotrebiteľský, preto záver súdu prvej inštancie o tom, že zmluva má charakter spotrebiteľský, je správny.

26. Vzhľadom na spotrebiteľský charakter predmetnej zmluvy, normy obchodného práva (všeobecná úprava), ale aj špeciálna úprava v zák.č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v znení noviel sú v takomto prípade použiteľné len vtedy, ak neodporujú úprave majúcej z dôvodu povahy prednosť, teda úpravy spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, totiž ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom.

27. V nadväznosti na vyššie uvedené považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že spotrebiteľské právo a jeho úprava v Občianskom zákonníku je dôsledkom transpozícií smerníc Európskej únie, týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa.

28. Vzťah Obchodného a Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských vzťahoch je riešený v rozhodnutiach súdov Slovenskej republiky spôsobom, ktorý sa postupne vyvíja smerom k dôslednejšej ochrane spotrebiteľa.

29. Podľa § 52 ods. 1, 2 OZ v znení účinnom do 12.6.2014, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

30. Zákom č. 102/2014 Z.z. s účinnosťou od 13.6.2014 bola doplnená do ustanovenia § 52 ods. 2 OZ tretia veta, podľa ktorej na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

31. Keďže k tomuto doplnenému textu neexistuje prechodné ustanovenie, znamená to, že odo dňa jeho účinnosti sa vzťahuje toto ustanovenie aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21.4.2015 sp. zn. 3MCdo/14/2014).

32. Vyššie uvedená novela Občianskeho zákonníka vykonaná zák. č. 102/2014 Z.z. definitívne *expressis verbis* vyriešila výkladové rozdiely (doplnením ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka) tak, že na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Cieľom prijatia uvedenej právnej normy bolo odstránenie výkladových problémov v otázke použitia Občianskeho alebo Obchodného zákonníka na spotrebiteľské vzťahy a vzťahy s nimi súvisiace.

33. Spotrebiteľský charakter zmluvy o úvere teda predurčuje aplikáciu ustanovení Občianskeho zákonníka nielen na ochranu spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami, ale aj napríklad na posúdenie premlčania práv z právneho vzťahu založeného touto zmluvou. Aj keď v predmetnej veci bola uzavretá úverová zmluva, ktorá je upravená len v Obchodnom zákonníku, vzhľadom na to, že ide o zmluvu spotrebiteľskú, okrem vymedzenia zmluvného typu a podstatných náležitostí zmluvy o úvere podľa ustanovení Obchodného zákonníka na všetko ostatné sa aplikujú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

34. Je teda nesporné, že právny vzťah, ktorý existuje medzi sporovými stranami je právnym vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy, a preto naň treba aplikovať ustanovenia upravujúce právne vzťahy spotrebiteľského charakteru a tieto ustanovenia je potrebné aplikovať aj na právne úkony, ktoré bezprostredne nadväzujú na spotrebiteľskú zmluvu, teda aj na právny úkon odstúpenia od zmluvy. Ide teda o prelom v pôsobnosti Občianskeho zákonníka vo vzťahu k Obchodnému zákonníku, a preto podľa tejto úpravy je potrebné pre zmluvy uzatvárané spotrebiteľom, t.j. spotrebiteľské aj obchodné zmluvy použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka a nie Obchodného zákonníka.

35. Odvolací súd zároveň poukazuje na to, že k aplikácii predpisov o ochrane spotrebiteľov na tzv. absolútne obchody sa vyjadroval Ústavný súd už v rozhodnutí z 19.6.2013 č.k. I. ÚS 402/2013-10, ktorým odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť sťažnosť sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vo veci, kde odvolací súd vzťah úverovej zmluvy posudzoval ako vzťah spotrebiteľský.

36. S prihliadnutím na vyššie uvedené, súd prvej inštancie na odstúpenie ako aj jeho účinky správne aplikoval ustanovenie § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa zmluva od začiatku zrušuje a účastníci sú povinní si navzájom vrátiť len poskytnuté plnenie. Na tomto závere nič nemení ani žalobcom tvrdená špecifická úprava obsiahnutá v ust. § 506 Obchodného zákonníka, keď ako už bolo vyššie uvedené, je na daný vzťah potrebné prednostne použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka s prihliadnutím na spotrebiteľský charakter záväzkovo-právneho vzťahu.

37. K námietke odvolateľa, že súd prvej inštancie nesprávne stanovil dĺžku premlčacej doby, odvolací súd uvádza, že s poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu je potrebné uplatniť v prejednávanej veci právnu úpravu premlčania podľa Občianskeho zákonníka.

38. Odvolací súd sa teda stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie v tom, že na prejednanú vec je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka takým spôsobom, že majú prednosť pred aplikovateľnými ustanoveniami Obchodného zákonníka. Preto súd prvej inštancie správne neaplikoval ustanovenia § 391 ods. 1 a § 397 Obchodného zákonníka o premlčaní, ale ustanovenie § 107 Občianskeho zákonníka.

39. Pokiaľ teda žalobca, ak chcel zachovať svoje právo voči dlžníkom, mal uplatniť proti nim svoje právo bezprostredne po odstúpení od zmluvy, kedy podľa Občianskeho zákonníka odstúpením od zmluvy bola zmluva zrušená od začiatku (ex tunc) a momentom odstúpenia zanikajú práva a povinnosti zo zmluvy a vznikajú práva a povinnosti z porušenia práva. Odstúpením od zmluvy tak ako na to správne poukázal aj súd prvej inštancie nastúpil medzi účastníkmi právny režim bezdôvodného obohatenia, a keďže uplatnená pohľadávka bola splatná dňa 28.8.2012, čo žalobca sám tvrdil a žalobu podal dňa 2.10.2014, teda po uplynutí dvojročnej premlčacej doby, správne súd prvej inštancie vznesenú námietku premlčania považoval za odôvodnenú a správne žalobu zamietol.

40. Účinným vznesením námietky premlčania práva síce nedochádza k zániku nároku, ale subjektívne právo veriteľa prestáva byť súdne vynútiteľné a tento účinok sa prejaví nielen vo vzťahu k pohľadávke, ale aj príslušenstvu, ktoré predstavuje aj úrok z omeškania.

41. Záverom odvolací súd považuje za potrebné poukázať aj na znenie § 5b zák.č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, ktorý nadobudol účinnosť od 1.5.2014 v tom smere, že pokiaľ by žalovaná nebola vzniesla námietku premlčania uplatneného nároku, súd by aj bez návrhu v súlade s týmto ustanovením bol povinný prihliadať na premlčanie nároku žalobcu voči spotrebiteľovi bez toho, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával, teda že je povinnosťou súdu ex offo prihliadať aj na premlčanie nároku zo spotrebiteľskej zmluvy.

42. Z vyššie uvedených dôvodov ako aj z dôvodov uvedených v napadnutom rozsudku, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil, vrátane výroku o náhrade trov konania, o ktorých rozhodol súd prvej inštancie v súlade s platnou právnou úpravou.

43. Výrok o náhrade trov odvolacieho konania vyplýva z ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého právo na náhradu trov odvolacieho konania má úspešný účastník, v danom prípade žalovník. Týmto však žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, pričom žalobca ako neúspešný účastník nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania, preto odvolací súd sporovým stranám nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

44. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) /§ 428 C.s.p./.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).